

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2354

Vragen van de leden **Van Wijngaarden** en **Brekelmans** (beiden VVD) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *het bericht «Ukraine accuses Hungary of funding Russian war crimes with energy deals»* (ingezonden 17 april 2023).

Antwoord van Minister **Hoekstra** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 20 april 2023).

Vraag 1

Bent u bekend met het artikel «Ukraine accuses Hungary of funding Russian war crimes with energy deals»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Hoe kijkt het kabinet naar de uitspraak van de President van Oekraïne die stelt dat Hongarije Russische oorlogsmisdaden sponsort? Deelt u die mening?

Antwoord 2

Uitspraken van de adviseur van de president van Oekraïne zijn voor zijn eigen rekening, daar zal ik niet op reageren. De EU heeft met steun van alle lidstaten sancties aangenomen om de energieafhankelijk van Rusland af te bouwen. Het besluit van Hongarije om energiedeals met Rusland te sluiten past niet bij deze ambitie.

Vraag 3 en 4

Op welke manieren heeft het kabinet de problematische houding van Hongarije in de oorlog tussen Oekraïne en Rusland aangekaart? Ziet het kabinet nieuwe momenten om Hongarije aan te spreken op haar goede (handels)relatie met Rusland? Zo ja, welke?

¹ Politico, 12 april 2023, «Ukraine accuses Hungary of funding Russian war crimes with energy deals» (Ukraine accuses Hungary of funding Russian war crimes with energy deals – POLITICO).

Antwoord 3 en 4

Het kabinet spreekt Hongarije zowel bilateraal, als in EU-verband aan op de onwenselijkheid de energieafhankelijkheid van Rusland in stand te houden en zal dit blijven doen. Nederland zal bij de Raad Buitenlandse Zaken van 24 april a.s. opnieuw het belang van EU-eenheid jegens Rusland onderstrepen, inclusief het belang van het uitvoeren van EU beleid door alle lidstaten, in letter en geest.

Vraag 5

Deelt het kabinet de mening dat de Hongaarse positie in dit conflict slecht is voor het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid van de Europese Unie (EU)?

Antwoord 5

Het kabinet is van mening dat de Unie is gebaat bij eenheid op het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid.

Vraag 6

Denkt het kabinet dat Hongarije een precedent schept voor EU-lidstaten of kandidaat-lidstaten om een krachtige en verenigde Europese respons op dreigingen te ondermijnen?

Antwoord 6

Hongarije geeft wat het kabinet betreft met zijn handelen, dat niet in de geest is van EU-beleid, niet het goede voorbeeld en draagt zo niet bij aan het uitstralen van EU-eenheid.

Vraag 7

Welke stappen kan de EU komende periode zetten om Hongarije te laten afzien van nieuwe gasdeals met Rusland? Kan de toekenning van betalingen uit fondsen, leningen en subsidies rond bijvoorbeeld de energietransitie meer voorwaardelijk worden gemaakt aan het bevorderen van strategische autonomie door het afbouwen van afhankelijkheden van landen die een bedreiging voor de Europese veiligheid vormen? Is dit ook de inzet van het kabinet?

Antwoord 7

De gasdeal tussen Hongarije en Rusland is niet in strijd met EU-regelgeving, maar Hongarije handelt hiermee niet in de geest van het EU-beleid. Nederland zal Hongarije hierop blijven aanspreken, ook in EU-verband. Om aanspraak te maken op betalingen uit EU-fondsen, leningen en subsidies dient aan voorwaarden te worden voldaan. Het financiële instrumentarium biedt geen aanknopingspunten om voorwaarden te stellen om de uitkering van fondsen te koppelen aan het bevorderen van strategische autonomie.

Vraag 8

Op welke manier kan de EU zichzelf sterker maken op gebied van Europees gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid om dergelijke Hongaarse uitwassen tegen te gaan? Welke middelen heeft zij nu al om de druk op Hongarije te vergroten?

Antwoord 8

Het besluit van Hongarije is niet in strijd met Europese regelgeving. Omdat de gasdeal niet in de geest van de Europese regelgeving is, zal Nederland Hongarije in EU-verband hierop blijven aanspreken. Nederland zet zich daarnaast in, binnen de kaders van het coalitieakkoord, voor meer besluitvorming per gekwalificeerde meerderheid binnen het Europees gemeenschappelijk buitenlands- en veiligheidsbeleid.

Vraag 9 en 10

Welke invloed heeft de nieuwe deal voor de import van Russische olie op de Hongaarse energiemix? Betekent dit dat het land de komende jaren zijn gebruik van Russische olie de facto niet zal afbouwen?

Hoe verhouden de oliedeals zich tot het zesde sanctiepakket uit juni 2022, waarin Hongarije een uitzondering krijgt op het importverbod van Russische

pijplijnolie onder voorwaarde dat het alle noodzakelijke maatregelen neemt om aan alternatieve leveranciers te komen?

Antwoord 9 en 10

De deal die Hongarije op 11 april sloot met Rusland, betreft een gasdeal en houdt in dat dat Hongarije meer Russisch gas mag afnemen dan reeds afgesproken in lange termijn gascontracten. Hongarije ontvangt reeds, op basis van de eerdere contracten, 80 à 85% van zijn gas uit Rusland. Dit kan nu dus nog meer worden. Daarnaast is afgesproken dat Hongarije via de Druzhba pijpleiding olie zal blijven ontvangen. Hoewel Hongarije ook nieuwe contracten met andere leveranciers heeft afgesloten en investeert in fossielvrije energie, laat de inhoud van de gasdeal zien dat Hongarije de energie-afhankelijk van Rusland nog niet in significante mate afbouwt. Het olie-importverbod uit het zesde sanctiepakket tegen Rusland geldt tijdelijk niet voor ruwe olie die via pijpleidingen uit Rusland in de lidstaten wordt geleverd, totdat de Raad besluit dat de betreffende verbodsbepalingen hierop van toepassing zijn. Hongarije handelt niet in de geest van het EU beleid door na te laten om actief in te zetten op alternatieve leveringen, opdat de invoer via pijpleidingen van ruwe olie uit Rusland zo spoedig mogelijk aan de verbodsbepalingen kan worden onderworpen.

Vraag 11

Welke drukmiddelen ziet het kabinet om Hongarije aan te zetten tot naleving van de verplichting uit deze sanctieverordening (2022/876, 3 juni 2022, artikel 16)? Hoe bent u van plan deze in te zetten?

Antwoord 11

Het kabinet zal Hongarije blijven aanspreken op het belang van EU-eenheid jegens Rusland, zowel bilateraal als in EU verband, en het belang te handelen in de geest van het EU beleid om de energie-afhankelijkheid van Rusland af te bouwen.

Vraag 12

Wat is de stand van zaken van de geplande Russisch-Servische interconnector voor aardolie? Zijn hier dit jaar verdere stappen in gezet?

Antwoord 12

Voor zover bekend zijn Hongarije en Servië het technisch ontwerp van de pijplijn nog aan het uitwerken en zijn er verder geen concrete stappen gezet.